

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Oświecony wiek XVIII	<ul style="list-style-type: none"> • ideologia oświecenia • trójpodział władzy według Monteskiusza • rozwój nauki, techniki i oświaty w dobie oświecenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje czas trwania epoki oświecenia (XVIII wiek) i zaznacza go na taśmie chronologicznej; • wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia (np. maszyna parowa). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie oświecenie; • przedstawia zmiany, które zaszły w oświacie w dobie oświecenia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia najważniejsze cechy ideologii oświecenia; • wyjaśnia wpływ ideologii oświecenia na rozwój nauki w XVIII wieku; • wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała zasada trójpodziału władzy według Monteskiusza; • wskazuje te hasła głoszone w epoce oświecenia, które są obecnie powszechne np. równość wszystkich ludzi wobec prawa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zastosowanie trójpodziału władzy we współczesnych systemach demokratycznych.
Rzeczpospolita w połowie XVIII wieku	<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja Rzeczypospolitej w połowie XVIII wieku • sąsiedzi Rzeczypospolitej • polityka państw ościennych wobec Rzeczypospolitej • I rozbiór Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia sąsiadów Polski w XVIII wieku; • wskazuje datę I rozbioru Rzeczypospolitej i zaznacza ją na taśmie chronologicznej; • wymienia państwa, które dokonały I rozbioru i wskazuje je na mapie; • wskazuje na mapie zasięg I rozbioru. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegało niebezpieczeństwo wynikające z polityki państw ościennych wobec Rzeczypospolitej; • wyjaśnia przyczyny I rozbioru. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje źródło potęgi sąsiadów Rzeczypospolitej; • dokonuje oceny postawy społeczeństwa polskiego wobec trudnej sytuacji kraju. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację Rzeczypospolitej połowie XVIII wieku i wskazuje przyczyny jej słabości. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia samodzielnie różne postawy w społeczeństwie wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki „Rejtan”.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
W kręgu oświeconego monarchy	<ul style="list-style-type: none"> ostatni władca Rzeczypospolitej rozwój oświaty w Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII wieku kultura w walce o naprawę kraju 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego władcę Rzeczypospolitej; wymienia szkoły i instytucje kształcące młodzież w duchu reform oświeceniowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia konieczność przeprowadzenia reformy szkolnictwa i przedstawia jej cel; wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w Rzeczypospolitej w 2. poł. XVIII wieku; podaje dwa przykłady naprawy państwa polskiego za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie obiady czwartkowe; przedstawia cel organizowania obiadów czwartkowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Stanisława Augusta Poniatowskiego można nazwać władcą oświeconym; wymienia działania zmierzające do naprawy państwa w dziedzinach oświaty i kultury; przedstawia rolę teatru i czasopism w walce o naprawę państwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiada o zmianach, które zaszły w Warszawie za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.
Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja	<ul style="list-style-type: none"> Rzeczpospolita po I rozbiorze cel obrad Sejmu Czteroletniego (1788–1792) reformy Sejmu Wielkiego Konstytucja 3 maja 1791 roku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 rok) i zaznacza ją na taśmie chronologicznej; wskazuje Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego jako twórców konstytucji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie konstytucja; wymienia reformy uchwalone przez Sejm Wielki; przedstawia okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja; wymienia najważniejsze zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja; wskazuje Konstytucję 3 maja jako przykład działań zmierzających do naprawy państwa polskiego za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje cel obrad Sejmu Wielkiego; omawia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sytuację w Rzeczypospolitej po I rozbiorze; wyjaśnia konieczność przeprowadzenia reform ustrojowych w celu ratowania niezależności kraju; ocenia znaczenie reform Sejmu Wielkiego dla ratowania państwa polskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje samodzielnie obraz Jana Matejki „Konstytucja 3 maja”, wymieniając osoby przedstawione na obrazie, atmosferę, czas i miejsce wydarzeń przedstawionych na obrazie.

Wojna w obronie Konstytucji 3 maja	<ul style="list-style-type: none"> • konfederacja targowicka • wojna polsko-rosyjska 1792 • II rozbiór Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje datę II rozbioru i zaznacza ją na taśmie chronologicznej; • wymienia państwa, które dokonały II rozbioru. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie państwa, które dokonały II rozbioru, • wskazuje na mapie tereny, które Rzeczpospolita utraciła w wyniku II rozbioru. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wojny polsko-rosyjskiej (1792 rok); • opowiada o okolicznościach powstania orderu <i>Virtuti Militari</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie konfederacja; • przedstawia sytuację w Rzeczypospolitej po uchwaleniu Konstytucji 3 maja; • ocenia postawę targowiczán; • ocenia decyzję Stanisława Augusta Poniatowskiego o przystąpieniu do konfederacji targowickiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbiera samodzielnie z różnych źródeł informacje o osobach, które jako pierwsze zostały uhonorowane orderem <i>Virtuti Militari</i>.
Pod dowództwem Kościuszki	<ul style="list-style-type: none"> • Rzeczpospolita po II rozbiore • insurekcja kościuszkowska • postawy Polaków wobec zagrożenia niepodległości państwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: naczelnik powstania, przysięga Kościuszki; • wymienia datę powstania kościuszkowskiego i zaznacza ją na taśmie chronologicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie kosynier; • wymienia Tadeusza Kościuskę, Bartosza Głowackiego, Jana Kilińskiego jako przykłady osób walczących w obronie niepodległości kraju; • omawia wydarzenia powstania kościuszkowskiego (bitwa pod Raławicami, insurekcja w Warszawie). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie insurekcja; • charakteryzuje postawę Tadeusza Kościuszki, Bartosza Głowackiego, Jana Kilińskiego podczas powstania kościuszkowskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację Rzeczypospolitej po II rozbiore; • wyjaśnia przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego w 1794 roku; • wyjaśnia przyczyny upadku powstania kościuszkowskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę społeczeństwa polskiego w sytuacji zagrożenia niepodległości państwa.
III rozbiór i upadek I Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> • III rozbiór Rzeczypospolitej • najważniejsze przyczyny upadku I Rzeczypospolitej w XVIII wieku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje datę: III rozbioru Rzeczypospolitej i zapisuje ją na taśmie chronologicznej; • wymienia państwa, które dokonały III rozbioru i wskazuje je na mapie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia okoliczności III rozbioru Rzeczypospolitej; • wskazuje i zaznacza na mapie konturowej zasięg poszczególnych rozbiorów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację Rzeczypospolitej po upadku powstania kościuszkowskiego; • wyjaśnia pojęcie I Rzeczypospolita. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza samodzielną analizę danych statystycznych i źródeł ikonicznych związanych z rozbiorami Rzeczypospolitej.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Z ziemi włoskiej do Polski	<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja Polaków po III rozbiórce • przyczyny emigracji po upadku I Rzeczypospolitej • Legiony Polskie we Włoszech • bohaterowie i dzieje Polski zapisane w <i>Mazurku Dąbrowskiego</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie Legiony Polskie we Włoszech; • wskazuje twórców legionów Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego; • podaje datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech i zapisuje ją na taśmie chronologicznej; • deklamuje z pamięci trzy pierwsze zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie emigracja; • wyjaśnia cel utworzenia Legionów Polskich we Włoszech; • opowiada o atmosferze i zasadach panujących wśród legionistów; • wskazuje na mapie Reggio. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności utworzenia Legionów Polskich; • wyjaśnia przyczyny tworzenia polskich oddziałów zbrojnych u boku Napoleona Bonaparte; • opowiada o okolicznościach powstania Pieśni Legionów Polskich we Włoszech. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie Polaków po III rozbiórce państwa; • przedstawia przyczyny emigracji Polaków po III rozbiórce; • wskazuje źródło rekrutacji żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych; • wyjaśnia dlaczego Legiony Polskie zostały wysłane na wyspę San Domingo. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia dzieje narodu polskiego zapisane w hymnie i łączy je z ich bohaterami.
W listopadową noc 1830 roku	<ul style="list-style-type: none"> • autonomia Królestwa Polskiego • przyczyny wybuchu powstania listopadowego • wybuch powstania w Warszawie • wojna z Rosją • postawa społeczeństwa polskiego wobec szansy na odzyskanie niepodległości • skutki powstania listopadowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie represje; • wskazuje na mapie Królestwo Polskie; • wskazuje datę wybuchu powstania listopadowego i zapisuje ją na taśmie chronologicznej; • wymienia cele walki powstańców listopadowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie Królestwo Polskie; • omawia charakter walk powstania listopadowego; • wymienia przykłady represji zastosowanych wobec społeczeństwa po przegranej powstaniu listopadowym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zakres autonomii Królestwa Polskiego; • wskazuje postać Piotra Wysockiego jako inicjatora spisku powstańczego; • ocenia postawę społeczeństwa polskiego wobec konieczności prowadzenia wojny z Rosją. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie autonomia; • wyjaśnia przyczyny wybuchu powstania listopadowego; • wyjaśnia, dlaczego powstanie w Warszawie przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską; • przedstawia przyczyny upadku powstania listopadowego; • wskazuje skutki powstania listopadowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę społeczeństwa polskiego wobec konieczności prowadzenia wojny z Rosją; • wykonuje zadanie domowe „Dzieje Piotra Wysockiego”, zbierając dodatkowe informacje o tej postaci.

<p>„Tułacza dola”, czyli o Wielkiej Emigracji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny i zasięg Wielkiej Emigracji • kierunki emigracji po powstaniu listopadowym • emigracyjna codzienność • kultura polska na emigracji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia kraje, do których udawali się emigranci z Polski i wskazuje je na mapie; • wymienia wybitnych przedstawicieli kultury polskiej, którzy tworzyli na emigracji – Adama Mickiewicza i Fryderyka Chopina. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny emigracji po powstaniu listopadowym; • wskazuje zasługi wybitnych przedstawicieli kultury polskiej, którzy tworzyli na emigracji – Adama Mickiewicza i Fryderyka Chopina. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego emigracja po powstaniu listopadowym została nazwana „wielką”; • charakteryzuje twórczość Adama Mickiewicza i Fryderyka Chopina. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu codziennym na emigracji; • wskazuje problemy polskich emigrantów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje na temat twórczości Fryderyka Chopina i Adama Mickiewicza i ich zasługach dla kultury polskiej. Tworzy portfolio.
<p>Powstanie styczniowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cele działalności spiskowej po upadku powstania listopadowego • sytuacja polityczna w Królestwie Polskim w drugiej połowie XIX wieku • wybuch powstania styczniowego w 1863 roku • partyzancki charakter walk powstańczych • skutki i znaczenie powstania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje datę wybuchu powstania styczniowego i zaznacza ją na taśmie chronologicznej; • wyjaśnia cel organizowania przez Polaków powstań narodowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia charakter walk w powstaniu styczniowym; • wyjaśnia przyczyny i cel działalności spiskowej Polaków po upadku powstania listopadowego; • wymienia przykłady represji zastosowanych wobec społeczeństwa po przegranych powstaniach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: emisariusz, branka; • wyjaśnia zadania emisariuszy; • wyjaśnia przyczyny upadku powstania styczniowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wybuchu powstania styczniowego; • powiada o sytuacji w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego; • przedstawia okoliczności wybuchu powstania styczniowego; • omawia skutki i znaczenie powstania styczniowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje powstanie listopadowe z powstaniem styczniowym (cel walki, charakter walk); • ocenia szanse Polaków na zwycięstwo w organizowanych przez nich powstaniach.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
W zaborze rosyjskim	<ul style="list-style-type: none"> • polityka rusyfikacji • Polacy w obronie narodowych wartości • polscy artyści w zaborze rosyjskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie zabór rosyjski; • wskazuje tajne nauczanie jako przykład walki o język polski w nauczaniu; • wymienia artystów zasłużonych dla rozwoju kultury polskiej tworzących w zaborze rosyjskim – Henryka Sienkiewicza i Stanisława Moniuszkę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cele polityki władz carskich wobec ludności polskiej po upadku powstania styczniowego; • wyjaśnia pojęcie tajne nauczanie; • opowiada, w jaki sposób Polacy walczyli z rusyfikacją; • wskazuje zasługi artystów tworzących w zaborze rosyjskim – Henryka Sienkiewicza i Stanisława Moniuszki dla rozwoju kultury polskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie rusyfikacja; • przedstawia cel polityki rusyfikacyjnej; • wyjaśnia cele tajnego nauczania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania władz carskich zmierzające do zrusyfikowania Polaków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje na temat twórczości Henryka Sienkiewicza i Stanisława Moniuszki i ich zasługach dla kultury polskiej. Tworzy portfolio.
Pod pruskim zaborem	<ul style="list-style-type: none"> • antypolska polityka rządu • walka o ziemię w zaborze pruskim • strajk szkolny we Wrześni 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie zabór pruski; • wskazuje strajk we Wrześni jako przykład walki o język polski w nauczaniu; • wskazuje datę strajku we Wrześni i zapisuje ją na taśmie chronologicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada krótko o polityce władz niemieckich wobec ludności polskiej; • opowiada o przyczynach strajku we Wrześni; • ocenia postawę dzieci wrzesińskich i ich rodziców. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie germanizacja; • opowiada, w jaki sposób Polacy walczyli z germanizacją. Podaje dwa przykłady; • opowiada o proteście Michała Drzymały; • wskazuje gospodarność i rzetelność jako sposób przeciwstawiania się działaniom germanizacyjnym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania władz niemieckich zmierzające do wynarodowienia Polaków; • przedstawia wyczerpująco sposoby walki Polaków z germanizacją. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim z położeniem Polaków w zaborze rosyjskim, wskazując podobieństwa i różnice.

W zaborze austriackim	<ul style="list-style-type: none"> • autonomia Galicji • rozwój kultury polskiej • Jan Matejko, Stanisław Wyspiański, Helena Modrzejewska i ich zasługi dla rozwoju kultury polskiej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie zabór austriacki; • wymienia artystów tworzących w Galicji – Jana Matejkę, Stanisława Wyspiańskiego, Helenę Modrzejewską. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: Galicja, autonomia; • wyjaśnia, dlaczego w zaborze austriackim swobodnie rozwijała się kultura polska; • wskazuje zasługi Jana Matejki, Stanisława Wyspiańskiego i Heleny Modrzejewskiej dla rozwoju kultury polskiej. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ autonomii na swobodny rozwój kultury i oświaty polskiej w zaborze austriackim. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w czym przejawiała się autonomia Galicji; • opowiada o rozwoju kultury polskiej w Galicji. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje na temat twórczości Jana Matejki, Stanisława Wyspiańskiego i Heleny Modrzejewskiej i ich zasługach dla kultury polskiej. Tworzy portfolio.
Za chlebem – emigracja zarobkowa Polaków	<ul style="list-style-type: none"> • emigracja Polaków w 2. poł. XIX wieku • kierunki emigracji 2. poł. XIX wieku • położenie emigrantów • zasługi polskich emigrantów – Ernesta Malinowskiego i Rudolfa Modrzejewskiego dla rozwoju postępu technicznego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza na taśmie chronologicznej 2. poł. XIX wieku; • nazywa i wskazuje na mapie kraje, które w 2. poł. XIX wieku przyjmowały emigrantów z ziem polskich. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: emigracja polityczna i emigracja zarobkowa; • rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu Polaków na emigracji. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje przyczyny emigracji Polaków w 1. i 2. poł. XIX wieku; • wskazuje przyczyny trudnego położenia polskich emigrantów. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasługi polskich emigrantów – Ernesta Malinowskiego i Rudolfa Modrzejewskiego dla rozwoju postępu technicznego.
Wiek pary i elektryczności	<ul style="list-style-type: none"> • zastosowanie maszyny parowej • produkcja fabryczna • elektryczność i jej znaczenie • nowe sposoby komunikowania się 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i posługuje się pojęciami: kolej żelazna, parowóz, statek parowy; • wyjaśnia, na czym polega produkcja fabryczna; • rozróżnia rzemieślniczy i fabryczny sposób produkcji; • zaznacza na taśmie chronologicznej 2. poł. XIX wieku. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i posługuje się pojęciami: maszyna parowa, silnik elektryczny, telegraf, fabryka; • wskazuje różnice między rzemieślniczym a fabrycznym sposobem produkcji; • wskazuje korzyści płynące z wynalezienia elektryczności. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zastosowanie maszyny parowej; • opowiada o nowych sposobach komunikowania się (np. podaje telegraf). 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • na przykładach przedstawia wpływ rozwoju cywilizacyjnego na poszczególne dziedziny życia (np. rozwój techniki a komunikacja i przemieszczanie się ludzi). 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego XIX wiek został nazwany wiekiem pary i elektryczności.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Odkrycia i wynalazki zmieniają świat	<ul style="list-style-type: none"> osiągnięcia medycyny Maria Skłodowska-Curie wynalazki w służbie człowieka 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje Marię Skłodowską-Curie jako przykład wybitnego naukowca XIX/XX wieku. zaznacza na taśmie chronologicznej rok 1903 i 1911 – daty otrzymania Nagrody Nobla przez Marię Skłodowską-Curie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje korzyści płynące dla człowieka, wynikające z osiągnięć medycznych; przedstawia w krótkiej wypowiedzi dokonania naukowe Marii Skłodowskiej-Curie; wymienia wynalazki, których dokonano na przełomie XIX i XX wieku: telefon, oświetlenie elektryczne, tramwaj, samochód, samolot, radio, film. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia osiągnięcia w medycynie, których dokonano w 2. poł. XIX wieku; wskazuje wynalazki, które przyczyniły się do: <ol style="list-style-type: none"> usprawnienia komunikacji szybszego przekazu informacji postępu w medycynie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje zmiany, które zaszły w życiu ludzi dzięki wynalazkom dokonany na przełomie XIX i XX wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zbiera informacje na temat życia i dokonań Marii Skłodowskiej-Curie. Tworzy portfolio.
Miasto przemysłowe	<ul style="list-style-type: none"> nowe grupy społeczne warunki pracy w XIX wiekowej fabryce rozwój miast przemysłowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia kapitalistów i robotników jako nowe grupy społeczne, które powstały w 2. poł. XIX wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce; wskazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia i posługuje się pojęciami: robotnicy, kapitaliści, miasto przemysłowe. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiada o warunkach życia robotników w XIX wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonuje zadanie domowe. Napisz krótkie opowiadanie pt: „Jeden dzień w XIX wiekowej fabryce”, w którym przedstawisz warunki pracy robotników w tym czasie.
Życie ludzi w XIX-wiecznym mieście	<ul style="list-style-type: none"> miasto w XIX wieku udogodnienia w życiu mieszkańców miast czas wolny zmiany w życiu kobiet 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje dwa udogodnienia w życiu mieszkańców miast wprowadzone w XIX wieku (np. wodociągi, tramwaje, oświetlenie ulic). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiada o wyglądzie miasta XIX-wiecznego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez mieszkańców XIX-wiecznego miasta. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje życie ludzi w XIX-wiecznych miastach z życiem współczesnych mieszkańców miast. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje zajęcia i wygląd, wskazując podobieństwa i różnice między miastami średniowiecznymi a miastami XIX-wiecznymi.

<p>Przemiany na polskiej wsi w XIX wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost produkcji rolnej • warunki życia mieszkańców wsi • czas wolny mieszkańców wsi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nowe narzędzia, które w 2. poł. XIX wieku usprawniły produkcję rolną; • wymienia nowe uprawy, które zostały wprowadzone na skalę masową w XIX w. ziemniak i burak cukrowy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposoby spędzania czasu wolnego przez mieszkańców wsi; • wymienia potrawy będące podstawą żywienia mieszkańców wsi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o wyglądzie zagrody chłopskiej; • opowiada o wyglądzie chłopskiej chaty. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wzrostu produkcji rolnej, wskazując między innymi zniesienie pańszczyzny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposoby spędzania wolnego czasu mieszkańców wsi i mieszkańców miast w XIX wieku. Wskazuje przyczynę różnic.
<p>I wojna światowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny konfliktu • Wielka Wojna 1914–1918 • nowe rodzaje broni 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje czas trwania wojny światowej i 11 listopada 1918 r. jako datę zakończenia I wojny światowej, • zaznacza w/w daty na taśmie chronologicznej; • wskazuje na mapie państwa należące do dwóch wrogich bloków politycznych; • podaje przykład nowego rodzaju broni zastosowanej w I wojnie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny konfliktu między państwami europejskim; • uzasadnia, dlaczego konflikt zbrojny w latach 1918–1918 nazwany został I wojną światową; • wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w I wojnie światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia określenie Wielka Wojna dla działań wojennych w latach 1914–1918; • wyjaśnia pojęcie Ententy i państwa centralne oraz wymienia państwa należące do każdego z tych bloków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie posiadania kolonii dla rozwoju gospodarki państw europejskich; • wskazuje skutki przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na wybranych przykładach przedstawia skutki wykorzystania nowoczesnej techniki wojennej i samodzielnie przygotowuje prezentację multimedialną na ten temat.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Sprawa polska w czasie I wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> • nadzieje Polaków na odzyskanie niepodległości związane z wybuchem I wojny • czynniki decydujące o odzyskaniu niepodległości przez Polskę (konflikt państw zaborczych, działania dyplomatyczne) • 11 listopada 1918 r. – odzyskanie niepodległości • zasługi Józefa Piłsudskiego, Ignacego Jana Paderewskiego i Romana Dmowskiego dla odzyskania niepodległości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dzień 11 listopada 1918 r. jako dzień odzyskania przez Polskę niepodległości i umieszcza datę na taśmie chronologicznej; • w oparciu o zgromadzony materiał ilustracyjny opowiada o sytuacji na ziemiach polskich w listopadzie 1918 r.; • wymienia Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego jako postaci związane z walką o niepodległość Polski. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje o zasługach dla państwa polskiego Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego; • wymienia czynniki decydujące o odzyskaniu niepodległości przez Polskę; • wymienia polskie jednostki wojskowe działające podczas I wojny światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, że konflikt między zaborcami Polski był dla Polaków szansą na niepodległość; • porównuje działania na rzecz odzyskania niepodległości przez Polskę podejmowane przez Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstów źródłowych przedstawia sytuację ziem polskich w pierwszych dniach niepodległości; • wyjaśnia, dlaczego wybuch I wojny światowej obudził w Polakach nadzieje na odzyskanie niepodległości; • uzasadnia, dlaczego Józef Piłsudski stworzył Legiony u boku armii austriackiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w oparciu o informacje z różnych źródeł wyjaśnia, na czym polegały zabiegi dyplomatyczne Ignacego Jana Paderewskiego i Romana Dmowskiego, podejmowane dla sprawy niepodległości Polski; • wymienia dowódców i twórców polskich jednostek wojskowych, działających podczas I wojny światowej.
Konferencja pokojowa	<ul style="list-style-type: none"> • traktat wersalski • zmiany terytorialne w Europie • postanowienia w sprawie Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie konferencja pokojowa; • wskazuje Paryż, jako miejsce obrad konferencji pokojowej; • podaje przykłady postanowień traktatu wersalskiego w sprawie Polski i Niemiec. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zmiany terytorialne w Europie po I wojnie światowej; • wyjaśnia pojęcie traktat wersalski; • wymienia najważniejsze postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Polski i Niemiec; • wymienia Ignacego Jana Paderewskiego i Romana Dmowskiego jako przedstawicieli Polski podczas obrad konferencji pokojowej w Paryżu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa i uzasadnia cel zwołania konferencji pokojowej; • wyjaśnia, dlaczego traktat pokojowy jest nazywany traktatem wersalskim. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego konferencja pokojowa nie zajmowała się wyznaczeniem wschodniej granicy Polski; • wymienia i wskazuje na mapie państwa, które powstały w Europie po I wojnie światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacje z różnych źródeł o zasługach Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego dla sprawy niepodległości Polski.

<p>Państwo w nowych granicach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czynniki decydujące o kształcie granic niepodległej Polski (powstania w Wielkopolsce i na Śląsku, wojna polsko-bolszewicka). • plebiscyty na Śląsku • walki o Lwów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dzień 27 grudnia 1918 r. jako dzień wybuchu powstania wielkopolskiego i dzień 15 sierpnia 1920 r. jako dzień bitwy warszawskiej, umieszcza te daty na taśmie chronologicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia powstania w Wielkopolsce i na Śląsku oraz wojnę polsko-bolszewicką jako wydarzenia, które przyczyniły się do ukształtowania granic niepodległego państwa polskiego; • opowiada o okolicznościach wybuchu powstania wielkopolskiego i roli, jaką odegrał w nim Ignacy Jan Paderewski. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego rocznica bitwy warszawskiej obchodzona jest jako Święto Wojska Polskiego; • wskazuje na mapie tereny ziem polskich, o które toczyły się walki zbrojne i plebiscytowe; • wyjaśnia pojęcie „orłęta lwowskie”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek przyczynowo-skutkowy między zwycięstwem powstania wielkopolskiego, a włączeniem Wielkopolski do odrodzonej II RP. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację na temat kształtowania się granic II RP.
<p>Odrodzona Rzeczpospolita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obszar, granice i ludność II Rzeczypospolitej • trudności w scalaniu państwa polskiego • sukcesy młodego państwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów; • wymienia mniejszości narodowe zamieszkujące terytorium II RP. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady trudności w scalaniu państwa polskiego; • wymienia przykłady sukcesów w odbudowie państwa; • w oparciu o tekst podręcznika sporządza kalendarium wydarzeń II RP. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, przytaczając dane, że II RP była państwem wielonarodowościowym; • wyjaśnia, na czym polegały trudności w scalaniu państwa polskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia funkcjonowanie władzy w odrodzonym państwie polskim – (zasada trójpodziału); • ocenia na wybranych przykładach sukcesy młodego państwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje pod względem wielkości terytorium II RP z terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów i formułuje wnioski.
<p>Europa zmierza ku wojnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dojście Hitlera do władzy • rządy nazistów w Niemczech • komunizm w Związku Radzieckim • dyktatorska polityka Hitlera i Stalina 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Niemcy i ZSRR oraz nazywa ich przywódców Hitlera i Stalina. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej; • podaje przykłady obrazujące codzienne życie ludności w państwach totalitarnych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie państwo totalitarne i kojarzy je z Niemcami i Związkiem Radzieckim; • wyjaśnia, jak funkcjonowało państwo totalitarne; • podaje przykłady polityki nazistów wobec Żydów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa w systemie władzy w państwie Hitlera i w państwie Stalina; • podaje charakterystyczne cechy polityki Stalina i Hitlera wobec własnych społeczeństw; • wymienia metody, za pomocą których Hitler i Stalin utrzymywali posłuch społeczeństwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, podając przykłady, na czym polegał kult jednostki; • wyjaśnia, korzystając z mapy, dlaczego sposób sprawowania władzy przez Hitlera i Stalina stanowił realne zagrożenie dla Polski i Europy.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Wybuch II wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> • wybuch II wojny światowej 1 września 1939 r. • wojna na dwa fronty – atak ZSRR • postawa Polaków we wrześniu 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę; • wymienia i umieszcza na taśmie chronologicznej daty agresji Niemiec i ZSRR na Polskę; • wymienia przykłady bitew września 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada, podając przykłady, o postawie Polaków podczas walk września 1939 r.; • wyjaśnia znaczenie pojęcia wojna na dwa fronty; • wskazuje na mapie kierunki niemieckich i radzieckich uderzeń na Polskę we wrześniu 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie miejsca bitew wrześniowych; • przedstawia sytuację Polski we wrześniu 1939 r., uwzględniając osamotnienie w walce z najeźdźcą; • podaje przykłady bohaterstwa ludności cywilnej i żołnierzy we wrześniu 1939 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę społeczeństwa polskiego podczas walk wrześniowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacje na temat sytuacji swojego regionu we wrześniu 1939 r. i/lub sytuacji ludności cywilnej we wrześniu 1939 r.
W okupowanej Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • polityka okupantów • położenie ludności żydowskiej • życie ludności na okupowanych terytoriach Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, wskazując na mapie, podział ziem polskich dokonany przez okupantów; • wymienia formy terroru stosowane przez okupantów wobec ludności polskiej; • wyjaśnia pojęcie getto; • podaje datę powstania w getcie warszawskim i umieszcza ją na taśmie chronologicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia na przykładach politykę Stalina i Hitlera wobec ludności polskiej na okupowanych terenach; • omawia na przykładach politykę niemiecką wobec ludności żydowskiej; • wyjaśnia pojęcie obóz zagłady. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje charakterystyczne cechy polityki Stalina i Hitlera wobec społeczeństw i państw podbitych; • wyjaśnia, dlaczego pomoc ludności żydowskiej była dla Polaków wielkim wyzwaniem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje politykę okupantów wobec ludności podbitych terenów; • uzasadnia na wybranych przykładach, że okupanci za pomocą różnych metod prowadzili planową politykę wyniszczenia narodu polskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia ideę przyznawania medalu Sprawiedliwy wśród narodów świata i wyszukuje nazwiska osób, które otrzymały taki medal. • uzasadnia na wybranych przykładach, że Polacy, ryzykując własnym życiem, pomagali ludności żydowskiej.
Polacy w walce z okupantem	<ul style="list-style-type: none"> • formy oporu społeczeństwa wobec okupantów (walka zbrojna i cywilna) • przykłady walki Polaków z okupantem w kraju i poza granicami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady walki zbrojnej i walki cywilnej z okupantem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: walka zbrojna i walka cywilna, Armia Krajowa; • wyjaśnia pojęcie Szare Szeregi i podaje przykłady walki harcerzy z okupantem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „Polskie Państwo Podziemne”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia na przykładach funkcjonowanie „Polskiego Państwa Podziemnego”; • podaje przykłady walki Polaków z okupantem poza granicami kraju, wykorzystując informacje z różnych źródeł. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, przytaczając argumenty, że żart i piosenka były ważnym orężem w walce z okupantem; • wyszukuje informacje z różnych źródeł o formach walki z okupantem w swoim regionie.

Powstanie warszawskie	<ul style="list-style-type: none"> • okoliczności wybuchu powstania warszawskiego • przebieg powstania • życie codzienne powstańczej stolicy • postawa ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje datę wybuchu powstania warszawskiego i zapisuje ją na taśmie chronologicznej; • na podstawie ilustracji opowiada o przebiegu powstania i życiu codziennym powstańczej stolicy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okoliczności wybuchu powstania warszawskiego; • opisuje postawę ludności cywilnej, żołnierzy i harcerzy Szarych Szeregów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje postawę ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy; • wymienia zadania, które w czasie powstania wykonywali harcerze z Szarych Szeregów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wybuchu powstania warszawskiego i wyjaśnia, dlaczego powstanie zakończyło się klęską; • opisuje postawy Niemców wobec ludności powstańczej Warszawy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje z różnych źródeł informacje, w jaki sposób utrwalona została pamięć o młodych warszawskich powstańcach.
II wojna światowa wojną totalną	<ul style="list-style-type: none"> • strony konfliktu oraz zasięg działań wojennych • wojna totalna – sposoby prowadzenia walki • najnowsza technika w służbie wojny • zakończenie wojny w 1945 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje daty trwania II wojny światowej i datę jej zakończenia oraz zapisuje je na taśmie chronologicznej; • przedstawia strony konfliktu; • wymienia nowe rodzaje broni wykorzystane w II wojnie światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie koalicja antyhitlerowska i przedstawia cel, jaki sobie stawiała. • opowiada o okrucieństwach II wojny światowej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego konflikt zbrojny w latach 1939–1945 nazywamy II wojną światową • wymienia państwa koalicji antyhitlerowskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady okrucieństw okupantów podczas III wojny światowej; • wyjaśnia skrót ONZ i przedstawia cel działania tej organizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje broń wykorzystaną podczas działań II wojny światowej z bronią wykorzystaną podczas I wojny; • przedstawia udział Polaków w walkach II wojny światowej, wyszukując informacji z różnych źródeł.
Powstanie PRL-u	<ul style="list-style-type: none"> • obszar i sąsiedzi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej • odbudowa kraju ze zniszczeń wojennych • sposób sprawowania władzy w Polsce • zależność PRL od ZSRR i jej przejawy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie granice powojennej Polski i wymienia jej sąsiadów; • opowiada o sprawowaniu władzy w powojennej Polsce. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada na przykładach o odbudowie Polski ze zniszczeń wojennych; • wyjaśnia pojęcia cenzura i dyktatura. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie granice powojennej Polski i porównuje je z granicami II Rzeczypospolitej; • opowiada o sposobie sprawowania władzy w Polsce, używając pojęć dyktatura partii komunistycznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na przykładach przejawy zależności od ZSRR; • omawia zmiany granic i składu narodowościowego PRL-u z II RP. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje, wyszukując informacje z różnych źródeł, przykłady stosowania cenzury w II RP.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Życie w PRL-u	<ul style="list-style-type: none"> • problemy dnia codziennego mieszkańców PRL-u • szkolnictwo w PRL-u 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia problemy dnia codziennego w PRL-u; • opisuje zmiany, jakie dokonały się na wsi w PRL-u. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sposobie sprawowania władzy w Polsce, używając pojęcia planowanie centralne; • wyjaśnia pojęcie awans społeczny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na przykładach, czym polegał awans społeczny w PRL-u. • wymienia sukcesy PRL-u, zaliczając do nich m.in. likwidację analfabetyzmu i rozwój szkolnictwa; • wyjaśnia, co to były PGR –y. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia grupy społeczne, które przestały istnieć w Polsce powojennej i wskazuje tego przyczyny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje problemy życia w PRL-u do problemów dnia codziennego występujących współcześnie.
Walka o demokrację	<ul style="list-style-type: none"> • brak swobód demokratycznych w Polsce • społeczeństwo wobec władzy PRL u (strajki, walka bez przemocy, powstanie i działania NSZZ „Solidarność” • nieudane próby przywrócenia demokracji • stan wojenny w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny niezadowolenia społeczeństwa; • wskazuje datę wprowadzenia stanu wojennego i umieszcza ją na taśmie chronologicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie skrótu NSZZ „Solidarność”; • wskazuje strajk jako formę protestu robotników w PRL-u; • identyfikuje Lecha Wałęsę jako przywódcę NSZZ „Solidarność”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje okoliczności powstania NSZZ „Solidarność”; • opowiada o sposobie sprawowania władzy w Polsce, używając pojęcia opozycja demokratyczna; • przedstawia przykłady świadczące o braku swobód demokratycznych w PRL-u; • na podstawie informacji z różnych źródeł przedstawia postać Lecha Wałęsy jako przywódcy NSZZ „Solidarność”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia samodzielnie różne postawy Polaków w czasach walki o demokrację; • wyjaśnia pojęcie „walka bez przemocy”; • na podstawie ilustracji i tekstów źródłowych opowiada o czasach „Solidarność”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawy społeczeństwa polskiego wobec trudnej sytuacji kraju; • wyjaśnia, czym charakteryzował się stan wojenny w Polsce; • wyszukuje informacji z różnych źródeł na temat okoliczności powstania NSZZ „Solidarność” i wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.

Narodziny III Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> • narodziny III Rzeczypospolitej w 1989 r. • pokojowa rewolucja w 1989 r. w Polsce i jej skutki • przemiany w życiu politycznym • przemiany w życiu społecznym i gospodarczym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje datę 4 czerwca 1989 r. jako datę powstania III Rzeczypospolitej i umieszcza ją na taśmie chronologicznej; • wymienia przykłady zmian, jakie zaszły w Polsce w 1989 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację polityczną u schyłku PRL-u; • przedstawia okoliczności narodzin III Rzeczypospolitej; • wymienia postanowienia „Okrągłego Stołu”. 	<p>Uczeń:</p> <p>*wyszukuje w różnych źródłach informacje o postaciach, które odegrały decydującą rolę w wydarzeniach 1989 r.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na przykładach pojęcie kompromisu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, przytaczając argumenty, dlaczego rok 1989 był ważny dla Polski i Polaków; • omawia na przykładach przemiany, jakie nastąpiły w Europie w 1989 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, wykorzystując informacje z różnych źródeł, dlaczego w 1989 r. komuniści w Polsce zdecydowali się na ustępstwa wobec opozycji; • ocenia zmiany, które nastąpiły w gospodarce i życiu politycznym kraju w 1989 r.
Świat na początku XXI wieku	<ul style="list-style-type: none"> • prawa człowieka we współczesnym świecie i ich respektowanie • pomoc potrzebującym • organizacje międzynarodowe i ich działalność • zagrożenia i problemy współczesnego świata oraz sposoby ich rozwiązywania (nędza, konflikty zbrojne, terroryzm, instytucje i programy pomocowe) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady problemów współczesnego świata; • wymienia nazwy organizacji międzynarodowych, które zajmują się niesieniem pomocy potrzebującym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia prawa człowieka; • podaje przykłady nierespektowania praw człowieka we współczesnym świecie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia problemy współczesnego świata i wskazuje te, które są wynikiem działalności człowieka i te, które są od niego niezależne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w oparciu o różne źródła i na wybranych przykładach przedstawia pomoc państw i organizacji pozarządowych dla krajów biednych lub dotkniętych wojną lub klęskami żywiołowymi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w oparciu o informacje z różnych źródeł przedstawia działania pomocowe podejmowane przez społeczność lokalną.
Konflikty zbrojne we współczesnym świecie	<ul style="list-style-type: none"> • świat konfliktów • przyczyny konfliktów we współczesnym świecie • skutki światowych konfliktów • ONZ i jej działalność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady występowania konfliktów we współczesnym świecie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa cel powstania ONZ i wymienia jej zadania; • wskazuje na mapie miejsca światowych konfliktów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i wyjaśnia przyczyny konfliktów we współczesnym świecie i wskazuje skutki tych konfliktów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w oparciu o wybrany konflikt przedstawia jego przyczyny, zasięg i skutki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na wybranym przykładzie, korzystając z informacji z różnych źródeł, działania ONZ, mające na celu łagodzenie lub rozwiązanie konfliktu.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Świat stał się mniejszy	<ul style="list-style-type: none"> globalizacja jej przyczyny i przejawy media elektroniczne i zasady ich wykorzystania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia środki komunikacji ułatwiające szybkie przemieszczanie się ludzi; wyjaśnia pojęcie globalizacja. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady globalizacji; na wybranych przykładach przedstawia stanowiska zwolenników i krytyków globalizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na wybranych przykładach, co oznacza powiedzenie "świat stał się mniejszy" lub „świat na wyciągnięcie ręki”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> prezentuje swoje poglądy na temat globalizacji, argumentując swoje stanowisko. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyszukuje informacje z różnych źródeł na temat aktualnych wystąpień zwolenników i przeciwników globalizacji.
Media elektroniczne	<ul style="list-style-type: none"> różne źródła informacji media elektroniczne pożytki i zagrożenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia różne źródła pozyskiwania informacji; w oparciu o konkretny przykład jednego z mediów elektronicznych wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z jego stosowania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia korzyści, jakie wynikają z istnienia i stosowania mediów elektronicznych; wymienia przykłady zagrożeń wynikających ze stosowania mediów elektronicznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia wpływ, jaki mają media elektroniczne na życie człowieka; wskazuje pożytki wykorzystywania mediów elektronicznych w życiu codziennym zebrane z różnych źródeł. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia, przedstawiając argumenty, zagrożenia, jakie niesie za sobą powszechne stosowanie mediów elektronicznych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dokonuje oceny zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu; formułuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.
Polska krajem demokratycznym	<ul style="list-style-type: none"> położenie Polski w Europie demokratyczny charakter państwa polskiego; wolne wybory, wolności słowa, wolne media konstytucja 1997 r. dokumentem określającym prawa i obowiązki obywateli władza w Rzeczypospolitej – system polityczny w Polsce po 1989 r. obywatel w demokratycznym państwie – jego prawa i obowiązki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady problemów współczesnego państwa; wymienia przykłady praw i obowiązków obywatela w demokratycznym państwie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia, w czym przejawia się funkcjonowanie demokratycznego państwa; wyjaśnia pojęcia emigracja i wskazuje na mapie główne kierunki emigracji w Polsce. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> formułuje argumenty wskazując na demokratyczny charakter państwa polskiego; podaje przykłady działań Polski na rzecz utrzymania pokoju na świecie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> w oparciu o informacje z różnych źródeł wskazuje przyczyny emigracji w Polsce; wyszukuje w Internecie informacje o organizacjach międzynarodowych działających na rzecz utrzymania pokoju na świecie, do których należy Polska i prezentuje przykłady takich działań. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na przykładzie swojej gminy wyjaśnia, na czym polegają problemy współczesnego społeczeństwa.